

NAGYVÁRAD

Előfizetési ár: Vidéken egy óra 50 lei.
Nagyváradon: egy óra 40 lei.

Főszerkesztő: HEGEDŰS NÁNDOR
Felelős szerkesztő: MARÓTI SÁNDOR

Szerkesztőség és kiadóhivatal: Károly herceg
(Szilágyi Dezse)-utca 6.

MÉGJEGYZÉSEK

*

Ki ne tudná, hogy a zsidóság mindenütt vezet az államhűségben. A zsidóságnak az a felfogása — különösen pedig az ortodoxiáé — hogy minden tekintetben simulni és alkalmazkodni is kell annak az államnak a kereteihez, amelyben lakik. Az orthodox zsidó nem szeret tiltakozni, a hatalommal szembeállni, ha baja van: szívesebben intézi el békés úton, a kérés és megértetés eszközeivel. Elképzelhető tehát, hogy milyen fájdalmas szituációba jutott Erdély orthodox zsidósága, ha most mégis kongresszusokat tart, protestál, energikusan és gerincesen talpraáll. Évtizedes intézményeknek és szokásoknak négy soros rendeletekkel való eltörlése, régi jogoknak és hagyományoknak felületes negligálása, mélyreható súlyos problémák hányaveti, műzulmáni kényelemmel való megoldása, amellyel — fájdalom — lépten-nyomon találkozunk, valósággal kiforgatja vagy lerombolja a zsidóság itteni alkotásait is. Mikor a falun a legizsibb munkaidőben a csendőrök a kisebb görög keleti ünnepeken is megkadályozzák a mezeti munkát, akkor érthető-e, hogy ugyanez a teokratikus állam a zsidó gyermekeket szombaton az iskolában írásra és rajzolásra kötelezze. A magyar állam volt annyira katolikus, mint amilyen görög keleti a román állam, de azért sem az állam katolikus jellege nem szenvedett csorbát, amiért a zsidó diákok szombaton nem irtak az iskolában, sem pedig az iskolából kikerült zsidó növendékek nem voltak kevésbé műveltek és képzetek, mint azok, akik szombaton irtak. Mert hiszen arról meg vagyunk szentül győződve, hogy a kormány csak azért rendelkezett így, mert félti a zsidó diákokat, hogy nem lesznek elég műveltek és tanultak, ha kikerülnek az iskolából. Vagy nem?

*

Gogáék megint keverik a kártyát Maniu ellen. A Tara Noastra azt írja egyik cikkében, hogy a nemzeti párt ismét a liberális párttal keres összeköttetést és gyanus mozgolódások látszanak Constantinescu miniszter előszobájában. Igaz, hogy a lap hozzáteszi, hogy nem tudja mennyi ebből a valóság és igaz, hogy Maniuek képményen cáfolnak minden újabb paktálást: de hát semper aliquid haeret, vagyis magyarul: valamit a pletykából mindig elhisznek az emberek. Különösen elhiszik pedig a nemzeti párttól, amely a nem sikerült politikai tárgyalások tekintetében már egészen csinos jubileumot ültet. Nem szimpatikus nekünk Gogáék folytonos piszkálódása Maniu ellen, de nem szimpatikus az sem, hogy Maniu olyan sok okot és alkalmat ad ezekre a tyukszemrelépésekre.

*

Az Adeverul írja: A királyi palotához közel álló férfiú legutóbb a Bánátban tett utazást. Nagyon szomorú impressziókat szerzett a csatolt területek viszonyairól és ezeket elmondta az uralkodónak. A király ezt felelte volna:

— Mit tegyek, ha a többiek nem tudják egymást megérteni. Senki sem segít engem.

A többiek: ez az ellenzéki pártokat jelenti, a segítség pedig a politikai kibontakozásra vonatkozik. És a király nagyon tömör és találó kiáltása illusztrálja legjobban a helyzetet. Mert mi például bizonyosak vagyunk benne, hogy ha egy kormányt úgy lehet megalakítani, hogy sem a miniszteri, sem a prefektusi állásokat, sem a mandátumokat nem kell kiosztani, akkor hamarabb tisztulna a politikai helyzet és az egyes ellenzéki pártok között mindjárt nem volna olyan sok elvi nézeteltérés.

*

A magyarságnak sokat vetik szemére, hogy nem loyális, nem dinasztikus, hogy ellensége az államnak és így tovább. Unalomig halljuk ezt. A magyarság igyekszik rácsafolni erre minden alkalommal. Nincs kongresszus, politikai gyűlés, amelyből az uralkodónak hódoló táviratot ne küldenének. A román közvélemény ezzel az eljárás-

rással — gondolnók — meg van elégedve. Szépen. Az Univerzulban tegnap azt olvassuk, hogy a magyarság hiába ügyeskedik az ő loyális távirataival! Igazán jó volna már tudni, hogy hát mit csináljunk tulajdonképpen?

*

A városházán mégis csak ragaszkodnak a temetkezési intézetek megszerzéséhez. Nagyon kérjük, hogy mindjárt első alkalommal rendezzenek a városi autonómia számára egy diszes első osztályu temetést. Ez stilszerű volna. De a temetés valóban első osztályu legyen — ha költségbe is kerül, — mert nagy halottról van szó. A városházán ülő nevető örökösöktől semmiféle műkönyvezést nem kívánunk. Az autonómia a polgároké volt, de — haj — mások az örökösök. A temetésen azonban résztvehetünk és azt is megengedik, hogy a költségeket is megfizessük.

Panaszok az adókivető-bizottság munkája ellen

Zárt ajtók mögött tárgyalnak a kereskedők és iparosok egzisztenciális kérdéseiről — Nem tekintik bizonyító erejűnek az üzleti könyveket

Ma még azok, akik nem ismerik az új adótörvények súlyos intézkedéseit szinte közömbös fásultsággal nézik azt a munkát, amit az adóalap megállapító bizottság végez. Most, hogy már meglehetősen sok cég adóalapját megállapították, egyre jobban bontakozik ki a laikus szemlélő előtt is, hogy a nagyváradai bizottság szigorú kivétele milyen súlyos csapást jelent a város és megye kereskedelmére és ha a bizottság a mostani tempót nem mérsékli, az egész gazdasági élet megbénulását fogja maga után vonni.

Általános képet még ma sem tudunk adni a tárgyalások menetéről, mert azok „titkosak”. Csak a légmentesen bezárt ajtók előtt ácsorogva konstatálhatjuk a bizottság munkájának eredményét: megdöbbent, elkeseredett emberek, kereskedők jönnek ki a tárgyalóteremből, ahova még az ügyvédjüket sem vihetik be és a kérdéseinkre csak ez a válasz:

— Jobb arról nem is beszélni.

De meg kell még azt is állapítanunk, hogy Erdélynek nem minden városában folyik így az adókivetés. Meg kell állapítanunk, hogy a törvénynek nem intenciója, hogy egy háborús gazdasági megrázkódtatásokon keresztülment kereskedelmi és ipari fejlődést meggátoljon, vagy a fejlődést megnehezítse. A törvénynek ez nem intenciója, de a törvényt kétféleképpen lehet értelmezni. Minden a bizottságtól függ, az pedig nyugodtan dolgozik a „titkos” ajtók mögött, de hogy a munkája „eredményes” ki fogja vállalni a felelősséget, sajnos, még nyitott kérdés!

Igyekeztünk informálódni a bizottság munkájáról és a következőket állapíthattuk meg:

Az adókivető bizottság elnöke Benek városi pénzügyi tanácsos az elmúlt napokban munkatársunk előtt kijelentette, hogy ha a kereskedő üzleti könyveit bemutatja, azokat bizonyítéknak elfogadja a bizottság. Ezzel szemben megállapíthatjuk azt, hogy

az üzleti könyvek érvényességét nagyon sokféle szempontból állapítják meg

és nagyon sokszor, különféle formális jelentéktelen hibákra hivatkozva az üzleti könyveket és iratokat nem tekintik bizonyító erejűnek, ezzel szinte azt jelzik, hogy a kereskedő üzleti feljegyzéseit nem tekintik korrektnek.

Ez esetekben azután ha a könyveket nem tekintik bizonyító erejűeknek, a bizottság teljesen az egyéni és legtöbbször szubjektív impressziói alapján kisebb vagy nagyobb adót vet ki. Természetesen ilyenkor a kereskedő külön véleménye, csak „különvélemény” marad.

Éppen így kifogás van az ellen, hogy a kereskedő magántartozásait, amelyeket legtöbb esetben csak üzleti könyveivel tud igazolni, nem veszik figyelembe. Hogy ez pedig milyen lényeges különbséget jelent a kereskedő vagyoni helyzeténél — azt nem szükséges vázolni.

A bizottság a legtöbb esetben nem ad módot a kereskedőnek arra, hogy sérelmeit és panaszait előadja. Az adóösszeiró bizottságok a helyszíni szemle alkalmával tett panaszait nem veszik figyelembe, viszont a kiadvás alkalmával sem hallgatják meg türelmesen és alaposan a felet, néhány rövid kérdés után a felet kiküldik, azután a bizottság nélküle, de felette és sok esetben egzisztenciális érdekei felett dönt.

Ezek a legáltalánosabb és legkiáltóbb sérelmek.

Az egyéni és esetenkénti külön sérelmeket a már jelzett okokból nem áll módunkban ismertetni.

Nem első cikkünk ez, amelyben a „Comisia Speciala” munkája által okozott sérelmeket felsoroljuk és sajnálattal kell megállapítanunk, hogy annak dacára, hogy közléseink nyomán a bizottság felvilágosítást nyer arról, hogy milyen irányban kellene a közönség panaszait orvosolni, ennek dacára is munkáját a megkezdett irányban folytatja — a lapok segélykiáltá-

sa csak kimondott, súlytalan szó marad.

Eppen azért most már a kereskedők és iparosok szervezetén van a sor. Harcoljanak minden törvényesen megengedett eszközzel, az iránt, hogy a bizottság jelenlegi irányán és rendszerén változtasson.

Kolozsvár kereskedői és iparosai szervezeteik útján tiltakoznak az adókirovat bizottság munkája ellen. Jó volna, ha a nagyváradia is bekapcsolódnának ebbe a mozgalomba és bizonyos, hogy az egész országrész tiltakozása esetén a pénzügyi kormány változtatni fog a mostani szerencsétlen helyzeten és elrendeli az eddigi kirovások revízióját is.

A nagyváradia zsidókongresszus fölirata a kormányhoz

A királytól várják sérelmeik orvoslását

Tegnap részletes tudósításban számoltunk be a nagyváradia orthodox hitközség nagyszabású gyűléséről, melynek izgalmas lefolyású vitája az esti órákba nyúlt. Késő este hozta meg a közgyűlés módfelett érdekes és figyelmet keltő határozati javaslatát, mely teljes és hivatalos szövegében a következő:

Erdély és a csatolt megyék orthodox zsidó hitközségei közös tanácskozási egybegyűlve fájdalommal konstatálták a közoktatásügyi kormány részéről legutóbb megjelent egyes rendeletekről a sértő momentumokat, amelyek a hitfelekezettinkre mérhetetlen kárt és veszélyt jelentenek.

A zsenge kora gyermekek kerülnek keletlen dilemmába, midőn választaniok kell a között, hogy iskolát látogassanak-e a legelemibb nevelésben és tudásban való részvétel céljából, vagy azt elkerülve, a vallásos követelményeknek feleljenek meg, minthogy az újabb miniszteri rendelkezések alapján a kettőt egymással összeegyeztetni és kellő összhangzásba hozni lehetetlen.

A rendeletek sérelmesek, beleütköznek legfőbb és legszentebb hitelveinkbe s ilyen formában semmikép sem elfogadhatók.

Feltételezzük, hogy a közoktatásügyi kormány maga is belátja majd, hogy mily rossz helyzetet teremtett rendelkezéseivel s ráeszmél majd arra, hogy sem nem méltányos, sem nem nemzeti érdeket jelentő cselekedet sok ezerre menő gyermektől elvonni az élet lehetőségét: a Kulturát.

Lehetetlen, hogy rá ne jöjjön arra a sarkalatos elvre, hogy a vallásos érdekek erőszakos és kegyetlen kiirtásával egyidejűleg kiölik az ártatlan gyermekek lelkéből a jó erkölcsöket, a lelket nemesítő jó tulajdonságokat és sajátosságokat.

Reméljük és elvárjuk, hogy a kormány több százezer ember követelményének és vallásos érületének figyelembevételével igyekezni fog a zsidó vallást mélyen sértő rendeleteket hatálytalanítani és a lelkiismereti szabadság kellő biztosítása céljából újabb rendelkezéssel a zsidó vallású gyermekeket a szombati írás és rajzolás alól az összes tanintézetekre kiterjedő jogerővel egyszersmindenkorra felmenteni fogja.

Reméljük továbbá, hogy a közoktatásügyi kormány megváltoztatja iskoláink zavartalan működését gátló sérelmes intézkedéseit, melyek a nagy erkölcsi érték s így az állam szempontjából is jelentős kulturintézményeket lehetetlenné tenni alkalmasak. E rendelkezések részben megvonják zsidó középiskoláink nyilvánossági jogát, részben meg minden átmenet nélkül oly tanmódszer bevezetését teszi kötelezővé, mely iskoláink rendszeres működését megbénítja.

E rendkívül sérelmes, a gyakorlatban teljes egészében kivihetetlen s épp azért a zsidó iskolák további fennállását veszélyeztető rendelkezések végrehajtása ellen az orthodox zsidóságnak a jelen kongresszuson megjelent képviselők a leghatározottabban fölemelik tiltakozó szavukat s egyhangú határozattal kimondják, hogy iskoláikhoz és azoknak nyilvános jellegéhez a hitű szellemi nevelés biztosítása szempontjából fölíttlenül ragaszkodnak, azok érdekének megvédelmezésében, minden törvényes eszközt fölhasználják: fölkeri a kormányt, hogy az érvényben levő oktatásügyi törvényekkel és a tanszabadság szellemével

ellenkező iskolai rendeleteket hatálytalanítsa.

A kongresszus ez iskolai rendeletekben autonomikus jogainak megsértését látja s ezért annak hangoztatásával, hogy az orthodox zsidóság iskoláiban olyan nevelési szellem megbonosítását tartotta s tartja legfőbb kötelességének, hogy a zsidó tanulók leghűségesebb, legodaadóbb polgáraivá váljanak az államnak, melynek nyelvét teljes mértékben el kell sajátítaniok s ezért a román nyelv sikeres tanítása érdekében minden áldozatot kész meghozni, fölkeri a kormányt, ismerje el a zsidó hitközségeknek az iskolájuk belső életének szabályozása ügyében nélkülözhetetlen teljes autonómiáját s a tanítási nyelv megválasztásának joga átméletileg ruháztassék az egyes iskolafenntartó hitközségekre.

Már most kinyilvánítja az orthodox zsidóság jelen kongresszuson egybegyűlt képviselők öszinte hajlandóságát és készségét arra, hogy megfelelő átmenet engedélyezésével fokozatosan áttér az állam nyelvén való oktatásra.

Biztosítjuk a magas kormányt, hogy benünk meg van és meg lesz mindenkor az akarat és készség a fölünk emberileg követelhető minden állami kíváncsalmnak pontosan, feltétlenül hűséggel és odaadással megfelelni.

Viszont szabadjon nekünk a hatalmi tényezők részéről az eddigénél több jóakaratot, több vallási türelmességet és Nagyrománia többi polgáraival párhuzamosan egyenértékű bánásmódot s ezzel együtt boldogulásunkat eredményező, megfelelő biztosítékokat várni és remélni.

Jogosan követelhetjük ezt, mivel jogszerűen kijár számunkra s nem hisszük, hogy akadjon kormány, mely ezen legelemibb emberi jogokat elkobozni, vagy akár csak csontítani akarja s ha a látszat pillanatnyira az ellenkezőről tesz tanúságot, nem kétkelhetünk annak mielőbbi helyrehozásában és jóváteletében.

Ez eminens zsidó vallási érdek, de egyaránt a román nemzet és a haza szent érdeke is, amely ellen semelyik oldalon vétetni nem szabad.

A határozati javaslat elfogadása után egy tiztagu végrehajtóbizottságot választottak, akik tárgyalni fognak a beszercei központi irodával és meghatározzák a további teendőket. A bizottság elnöke Ullmann Mór, tagjai Friedmann Fülöp, Freund Lajos, Frankl Mihály (Szatmár), Kohn Dávid, Schwartz Hermann, Jeremiás Mór (Halmi), Weisz J. Miksa és Fuchs Sámuel.

A szalontai ref. egyházközség egész birtokát kisajátították

A megyei agrárbizottság folytatja tárgyalásait. Legutóbbi ülésén a nagyszalontai református egyházmegye felebbezését tárgyalta. A 222 holdnyi területből ugyanis a járási bizottság mentesítette a hét egyházi tanító és a paróchiák részére körülbelül a birtok felét. Ezt a határozatot az egyház képviselőiben Böszörményi Lajos lelkész felebbezte. A megyei agrárbizottság tárgyalásán dr. Czegléd Miklós kifejtette, tekintettel arra, hogy a református egyháznak szüksége van erre a birtokra, kéri a kisajátítás feloldását.

A megyei agrárbizottság nemcsak a felebbezést utasította el, de kisajátította az egyház egész birtokát a beltelek kivételével azon a cimen, hogy az holt kézi birtok. A hitközséget utasították, hogy ha a földre igénye van, azt jelentse be a szétszórt bizottságnál. Az agrárbizottság ítélete méltán kelthet mindenütt megdöbbenést és fájdalmas megütközést. A nagyszalontai református egyház lelkészi és tanítói kara a legszomorubb jövőnek néz elébe, ha csak a legfőbb agrárbizottság ezt az ítéletet meg nem változtatja.

Ezenkívül a Marciháza, Sümeg és Biharillye községek földigénylőinek birtokbábelvezési ügyét tárgyalta a bizottság.

* Feledi Sándor ingatlanforgalmi ügynök lakása Szaniszló-utca 63. Telefon 16-27. Található 1-3 óráig.

Az „ATLANTIC” nyári mozi szenzációs

kabarett estei

Csak két napig: csütörtök és pénteken

Fellépnek:

Kökény Ilona

Budapest legünnepeltebb kabaréstarja.

Mészáros Giza

a magyar színművészet büszkesége

Szűcs Nelli

a budapesti Farsor-kabaré tagja

Sarkadi Aladár

a legnépszerűbb budapesti komikus

Harsányi Rezső

a budapesti Renaissance színház hírneves jellemszínésze

Gonda József

Budapest legkiválóbb szerelmes színésze.

Mindkét estén teljesen új műsor

Kezdeté este 9 órakor

Az Apolló mozi szenzációs bemutatója ma, csütörtökön

A halál babái

Nicolaus Lenau (Puppen des Todes) című motívuma után készült filmszenzáció 1 előjáték és 5 felvonásban

A főszerepben:

Albert Bassermann

és Bernhard Goetzke

Anglia erőiesen akarta kényszeríteni Franciaországot álláspontjának elfogadására

A külpolitikai események centrumában még mindig Lloyd Georgnak hatalmas beszéde, az alsóházban elmondott és kritikája áll. A beszéd, melynek lényegével a világsajtó kimerítően foglalkozik — tudvalevőleg kemény támadás Franciaország Ruhr-politikája ellen. Ezzel párhuzamosan a politikai események sodrában van Poincaré senlisi beszéde, mely határozott tiltakozás az ellen, hogy Anglia bármilyen befolyást is gyakorolhasson Franciaországra. Poincaré hallani sem akar szakértő-bizottságról, viszont az angol közvélemény teljesen Baldwin rendszertől politikáját vallja magáénak.

A francia sajtó úgy értesül az angol kormány-nyilatkozat előzményeiről, hogy az eredeti szöveg sokkal erősebb volt, s eltétlenül az antant teljes felbomlását eredményezte volna. Robert Cecil azonban a minisztertanácsban fölvetette a kérdést, hogy hajlandó-e fegyverrel kényszeríteni a kormány Franciaországot az angol álláspont elfogadására. A felelet kitérő volt. Erre megváltoztatták az eredeti szö-

veget, leszögezve, hogy

Anglia megakadályozni Németország pusztulását, amihez Franciaország jóhiszeműségére is szükség van.

Londonban csütörtökön minisztertanács lesz, amelyen tüzetesen megvizsgálják a német válaszigjegyzéket, s azt megküldik az összes szövetséges kormányoknak.

Lausannei jelentések szerint a konferencia tárgyalásai ma eredményesen és sikerrel befejeződtek. A békeszerződés kész van és aláírásra vár. Hogy a tenger-szorosok kérdésében létrejött megegyezés aláírásánál az oroszok is jelen lehessenek, a konferencia táviratilag felkérte a szovjet-kormányt, hogy haladéktalanul küldje ki megbízottját a szerződés aláírására. A végleges megegyezés éjjeli ülésen történt és a szövetségesek egy ideiglenes jegyzőkönyvbe foglalták a megállapodásokat. A plenáris ülés lelkes hangulatban ért véget.

Daruváry a magyar demokráciáról és a militarizmusról

Támadás Huszár Károly ellen

Budapestről jelentik: A nemzetgyűlésen Kiss Menyhért összeférhetetlenségi bejelentést tett Huszár Károly nemzetgyűlési alelnök ellen, akit azzal vádol, hogy mint a Magyar-Amerikai Bank elnöke eljár a közmunkatanácsnál a Margitszigeti bérlet érdekében. (Mozgás a Ház minden oldalán.)

Huszár: Ha bebizonyosodik, hogy a rágalmazás igaz, levonom a konzekvenciát! Kiss: Majd kiderül!

Huszár: Aljas rágalmazó!

Kiss: Kikérem magamnak!

A botrány elfajulását Szcitovszky elnök rendreutasítása gátolta meg.

Ezekután Daruváry külügyminiszter válaszol az indemnitásnál elhangzott beszédekre. Örül, hogy a külpolitikával a nemzetgyűlés sokat foglalkozik. Magyarországnak, amely legtöbbet szenvedett, küzdenie kell, hogy az őt megillető helvet fogalmassa el az új alakulásokban. A nemzetgyűlés tehát helyesen jár el, ha külügyi kérdésekben elmélyed, azonban a képviselők kritikáiknál gondoljanak felelősségükre. Több felszólaló hangoztatta, hogy a szomszéd államokkal nem vagyunk jó viszonyban, s ennek okát bennünk keresi. Szószólóivá lesznek ama vádakkak, amelyet a szomszédok hirdetnek, akik azt mondják, hogy ők demokratikus államok, mi pedig nem. A mi államunk demokratikus és szabad. Magyarországnak Anglia után a legőszibb alkotmánya van. Abba, hogy demokratikus intézményekkel hogy kívánjuk alkotmányunkat fejleszteni, nem engedünk beleavatkozást. A második vádpont a militarizmus.

Magyarország le van fegyverezve, nyomorúságos, rosszul felszerelt 35.000 főnyi kis hadserege van, amíg a szomszéd államok békeállománya nyolcvanszoros, mozgósítva száznegyvenszeres. A békeszerződés, amikor előírja lefegyverzésünket, — mondotta Daruváry, — azzal indokolja, hogy ez csak előkészítője az általános lefegyverzésnek. Ugyanekkor a cseh hadsereget hatvanezerrel, a kettőszáznegyvenezerre, a szerbet nyolcvanezerrel, a kétszáz ezerre, a román hetvenezerrel, a kétszáznegyvenezer főre emelték.

A nemzetek szövetségénél éppen Ma-

gyarország mutatott arra, hogy a fegyverkezések bizalmatlanságot keltenek és nyugtalanítók.

Nincs pénz a községi kiadások kifizetésére

A megyei közigazgatási bizottság ülése

Biharvármegye közigazgatási bizottsága tegnap tartotta rendes havi ülését Peter Julian prefektus elnöklétével.

Először dr Fildán Victor megyei főjegyző tette meg félévi jelentését. Az új adórendszer következtében a községek nem szedhetik maguk a kiadásait fedező adókat, hanem a pénzügy- és belügyminisztérium utalja azt ki, aminek azután természetes következménye az, hogy

a megye legtöbb községe teljesen pénz nélkül áll úgy, hogy alkalmazottait nem képes fizetni

és a legkisebb kiadásokra sincsen pénze. Jóllehet, ez csak ideiglenesen van így és néhány hónap múlva a helyzet feltétlenül változni fog, azonban ennek ma komolyabb következményei is lehetnének.

Az erdei kihágások hosszú évek óta huzódó ügye most már végleges megoldást nyert egy rendelettel, ugyanis az Erdélyben érvényben volt 1879. évi, az erdőkihágások ügyében hozott 31. törvénycikket hatályon kívül helyezték, helyette a regálteli törvény lépett életbe, amely szerint az erdei kihágások a járásbírókhoz tartoznak és már az összes ügyet át is tették az illetékes járásbíróshoz.

Az utóbbi időben a fenyőerdőkben egy féreg, a „Bosticus typographus” érzékeny károkat okoz. Az erdőket a tulajdonosoktól kisajátították, így azok már nem gondozzák, viszont az állam még nem vette át a kezelésébe, így ennek természetes következménye az, hogy a gondozatlan erdők rohamosan pusztulnak és az államot sok milliós károsodás éri.

A különféle adminisztrációs ügyek referálása után Horváth Endre esperes reflektál a jelentés egyes pontjaira. Azután bejelentik, hogy az adventisták propagandája a megyében egyre tűrhetetlenebbé válik. Ez ellen erőies intézkedést kér.

A megyei utak nagyrésze még ma is igen rossz és júniusban a nagyváradi-románapáti uton egy kis szekert csak négy lóval lehetett vontatni. Az erdők kihasználásánál a megye legnagyobb részében a rablógazdálkodás rendszerét üzik, aminek szomorú következményeit rövidesen érezni fogjuk.

Peter Julian prefektus Horváth Endre interpellációjára kijelenti, hogy az erdészeti hatóságok a prefektus intézkedéseit negligálják és csak akkor fordulnak hozzá, ha karhatalomra van szükségük. Példákat hoz erre fel és igéri, hogy illetékes helyen interveniálni fog ebben az ügyben.

Az újonnan alakított telegdi járás hivatalos átvétele, illetve az adminisztráció munkabehelyezése a legközelebbi napokban lesz, erre meghívja a bizottság tagjait. Az utak helyzete még nem kielégítő, de máris haladt és reméli, a helyzet a jövőben csak javulni fog.

Ezután az egyes referensek tették meg havi jelentésüket.

Fildán főjegyző még az egyes megyei hidaknál beszédett átkelési díjak hovaforrására kér intézkedést.

Peter prefektus meglepődéssel értesül róla, hogy még ma is szednek hidpénzt, holott azt az új adótörvény határozottan eltiltja. Utasítja a főjegyzőt, hogy a hidpénz-szedést azonnal és teljesen szüntesse meg.

A közigazgatási bizottság ülése délelőtt tizenegy órakor ért véget.

A Galamb-utcai

gyermektragédia

Eltemették a kis Barthos Irént — Mit áldapított meg a boncolás. — Legenda az árva kis lányról és a mostoháról

A „Nagyvárad” tegnapi számában egyedül mi irtuk meg a Galamb-utcai gyermektragédiával kapcsolatban, hogy nem gyilkosság történt, hanem a véletlen játszott közre, amely homályossá tette Barthos Irénke halálát.

A Galamb-utca környéke még mindig izzik a városvégi kávéház forradalmától. Amikor tegnap este elszállították Barthos Irén hulláját az olaszai temető halottas házába, a helyszínen levő Suránvi detektív kövel dobálták meg a feldühödött asszonyok.

— A rendőrség nem akasztja fel a gyilkosokat! — kiabálták.

Több előállítás is történt a kiabáló kövel dobáló asszonyok közül. A rendőri nyomozás semmi újat nem produkált, mint amennyit a „Nagyvárad” tegnapi számában megírtunk. A nyomozást végző Starak kapitány bámulatos körültekintéssel egy modern rendőrtiszt minden felkészültségével már tegnap a déli órákban befejezte a nyomozást.

Boródy detektívfelügyelővel több ízben kihallgatta Barthos Sándort és Barthos Sándornét.

Barthosné beismerte, hogy több ízben megverte a kis Irénkét. A haláleset napján is kikapott a nagyon csínytan kisleány, aki kezét emelt mostoha anyjára. Erre Barthosné beleharapott a kariába.

Az is bebizonyosodott, hogy úgy bánt Barthosné a kisleánnyal, ahogy a mostohák általában szoktak. Sűrűn kikapott a kis Irénke.

Tegnap reggel felboncolták Barthos Irén holttestét. Dr Nádas és dr Szőke orvosok, dr Solyom Kálmán vizsgálóbíró és Vargha Lajos igazságügyi tisztviselő jelenlétében. A boncolás megállapította, hogy

Barthos Irén tüdőgyulladásba esett három-négy napja, nem ápolták, hanem dolgoztatták s így a gyereknél különösen gyors lefolyású betegség végzett vele.

Barthosné a lakosság fenyegető magatartása miatt a rendőrségen tartották tegnap éjszaka. Ma reggel elbocsátották. A külvárosi megdöbbenő gyereke-

Perzsa szőnyeg
szővő, valamint lesovó és felveto
fonalak megérkeztek

Eladás nagyban és kicsinyben.
Saját szőnyeg szővőde. — Rendelések rajz és terv szerint. — Gyakorlott csomózó munkások felvétetnek. o o o

Czillér Imre
nagyáruházában.

halál szenzációja még ezzel a hivatalos megállapítással sem ért véget. Mindenki válaszolja a kis Irénkét és átkozza a mostohát, aki valóban nem bánt úgy a kisleánnyal, ahogy egy anyának bántani kell. Mostoha sors pusztította a kevés szeretet érzett kisleányt, akinek meztlábás, szakadozott ruhájú alakja köré legendát szöttek a külvárosiak...

Arva gyerek volt, úgy nőtt fel, mint egy kis vadvirág, az édesanyja nagy szeretetét csak csecsemő korában ismerte, azóta beleévdött az a tudat, hogy az az asszony, aki neki enni ad, az ellensége, életére tör, nem vesz neki szép ruhát, játékokot, az az asszony csak mostoha, kemény szívű, de igen asszony...

Barthos Irénkét tegnap temették el kivételesen rendőrök segítségével, kicsi, világos koporsója után édesapja és nyolcéves kis huga zokogva ment...

Kik mennek el, kik maradnak

Szervezkedik a szintársulat

Sok kátyubajutás, herce-hurca után, bár még ma is bizonytalan a színház jövője, megindult a szervezkedés. Azaz, csak inkább az első stádiumnál tartunk; egyelőre csak a régi kéve hull szét és a kévebontással éppen a színház erősségei, a legelső bűcsuzkodnak. A súlyos veszteségekkel szemben pluszt egyedül a már tözsögvökeressé vált nagyváradai színészek maradását jelent, míg az érkező új személyiségek kilétét egyelőre titokzatos homály fedi.

Megkérdeztük Gróf Lászlót, aki egyelőre még csak háromnegyedrészt érzi magát direktornak és élénken tiltakozik az igazgató úr impozáns hangzó titulusa ellen:

— Kérem, én még mindig csak egy sürgönyre támaszkodom — mondja a népszerű naturburs, — aki valószínűleg direktori pályafutása alatt is fenn fogja tartani a művészi kvalitásaiba vetett bizodalmat. Felhívásomra, hogy a szintársulat szerződési akaró tagjai nyujtsák be ajánlataikat, rész halmaz szerződés-ajánlat fekszik előttem. Akik

már biztosan elmennek: Kelmay Ilona, Vajda László, Tolnay Andor és Kovács Dezső.

Egy teljes opera-ensemble-t kell tehát szerveznem. Kovács Dezső Bécsbe megy, Kelmay, Vajda, Tolnay már alá is irták kolozsvári szerződésüket.

— Pintér Böske?

— Pintér most Máramaroszigeten vendégszerenél. Ha sikerül vele megegyeznem: marad. Ha nem, Somogyi Emmy következik.

— Kovács Katóval és Pattantyussal mi lesz?

— Nem adtak be szerződési ajánlatot. Ha maradni akarnak, úgy tudom, a nagyváradai közönség szívesen látja őket viszont.

Akik biztosan maradnak: természetesen és elsősorban Tóth Elek és Pogány Janka, Madas Pista, Harsányi Miklós, Kiss Gyula, Stoll Béla, Várady Aladár. Szatmáry karmesterek, marad Jósika Mici és Körösy Juci, Nánády János, Gálfi Anna.

szóval maradnak mind azok az emberek, akik úgy hozzántek már a váradai talajhoz, hogy valóban nehéz lenne nekik és Váradnak is elszakadni egymástól. Hogy

kicsodák jönnek?

Erre vonatkozólag pár napon belül precíz választunk lesz.

Bizonyosak vagyunk afelől, hogy az eltávozott és nehezen pótolható művészek helye nem marad üresen, hogy az ambiciózus és legifjabb erdélyi magyar színidrektoroknak sikerülni fog átküzdenie magát azon a nehézségeken, mit az eltávozott tagok hiánytalan pótlása jelent.

Bratianu Vintila beszéde Londonban

A Dimineata londoni tudósítója jelenti, hogy Bratianu Vintila pénzügyminiszter Londonból való elutazása előtt Titulescu román követ lakásán dejeuner-t adott, amelyen több neves közgazdász, köztük Keynes, a Daily Mayl és az Observer közgazdasági szerkesztői, valamint Garter rabbi vettek részt.

A pohárköszöntők során Bratianu Vintila hosszabb beszédben vázolta Románia gazdasági helyzetét. Mindenek előtt rámutatott a Romániában kitört hamis forradalmi hírek káros hatására és megállapította, hogy a forradalmi híreket az ország ellenségei terjesztették. Áttérve az agrárreform kérdésére, hangsúlyozta, hogy a mezei talpalatnyi helye sincs Romániában bevetetlenül. A lei vásárló ereje a belföldi forgalomban 100 százalékkal nagyobb mint a külföldön. Rámutatott arra, hogy egy vagon gabona ára a belföldön 40 ezer lei és mihelyt a külföldre kerül, ugyanezért a kétszeres árat lehet megkapni.

Azután számokkal igazolta, hogy a Banca Nationala külföldi tartozásai napról napra csökkennek. Hosszasabban ismertette a pénzügyminiszter a belpolitikai helyzetet. Tartalmas beszámolót tartott az egyesülről és az alkotmányjavaslat elkészítésének fontosságáról és kijelentette, hogy Románia gazdasági ujjáépítésének korszaka csak most kezdődik és legalább 20-30 esztendőre lesz igénybe. Hogy ezt a munkát gyorsabban lehessen keresztülvinni, külföldi tőke segítségét kéri. Romániától azt kívánják, hogy azonnal fizesse ki külföldi adósságait, de ugyanakkor nem tesznek kísérletet arra, hogy Románia is megkaphassa jóvátétel címén esedékes követeléseit. (Rador.)

A pénzügyminiszter beszédéhez nagyon sok kommentárt lehetne fűzni. Így például téved Bratianu Vintila, ha azt hiszi, hogy az országban nincs bevetetlen föld. Nagyon sok van. A tényleg ellentmondanak annak is, hogy a lei vásárló ereje a belföldön minden tekintetben nagyobb volna, mint a külföldön. Arra is nagyon kíváncsiak vagyunk, hol kap a pénzügyminiszter nálunk 40.000 leiért egy vagon gabonát. De hát nem a szavak a fontosak, hanem az, hogy a beszédnek eredménye is legyen és a külföldi tőke csakugyan segítségünkre siessen.

Ingyen kap egy üveg parfümöt, ha **3 kg. Schicht szarvas szappant** vásárol.
Kapható minden kereskedésben.

Nagyvárad a temesvári árumintavásárho

A Kereskedelmi és Iparkamara tudomására hozta az érdekelteknek, hogy a temesvári országos árumintavásár határideje most már véglegesen évi szeptember hó 22-30-ika között állapított meg. A vásáron minden romániai nagyiparos, gyárvállalat és termelő részt vehet, külföldi cég azonban részvételre nem tarthat igényt. A vásár feléle az összes iparágakat és a részvételi jelentkezés célra kibocsátott ívek aláírása útján történik. A jelentkezési ív aláírásával egyidejűleg az igényelt hely árának felerésze azonnal kifizetendő, másik felé pedig legkésőbb szeptember hó 1-ig a Temesvári Bank és Keresk. R.-T.-hoz az ipari árumintavásár számlája javára átutalandó. A helypénzek négyzetméterenként az 1-ső számú csarnokban 300 lei, 2-ik számú csarnokban 600 lei, fali terület 700 lei, udvari terület 500 lei.

A kiállítóknak jogukban van külön csarnokot építtetni; ebbeli szándékukat legkésőbb augusztus 15-ig terv bemutatásával közölni tartoznak a rendezősséggel, mely az építkezési engedély megadását vagy megtagadása tekintetében dönt. Kivánságra és a kiállító költségére a rendezőség vízvezeték és villanyvilágítási berendezést készít. A helyi tisztántartása a kiállító kötelessége; a kiállított tárgyak őrzéséről a rendezőség közeei gondoskodik. A kiállítási kollekciók biztosítása ajánlatos és leg egyszerűbben a vásár rendezősége útján történhetik.

Minden kiállító tartozik gondoskodni arról, hogy a vásár egész tartama alatt meghatalmazott képviselő álljon az érdeklődők rendelkezésére. Az árumintavásár hivatalos közleményeit a Keleti Lloyd temesvári közgazdasági lap teszi közzé, amely a kiállítókat érintő összes közléseket díjtalanul hozza. Felvilágosítással szolgál az árumintavásár rendezősége a temesvári iparkamaránál, ugyancsak a rendezőség a temesvári Iparkamaránál, ugyancsak a várala is. A vásárra való utazási és áruszállítási kedvezmények a kiállítók és látogatók számára kiállításba vannak helyezve. Vidéki kiállítók és látogatók lakásáról a rendezőség gondoskodik, a lakásigénylések azonban legkésőbb f. évi szeptember hó 10-ig bejelentendők. Ugyanezen hatánapig a kiállítók részéről támasztott egyéb igénylések is közlendők a rendezősséggel, mely a később érkező jelentkezéseket nem fogadja el. Felhívjuk végül a kiállításon részt venni szándékozó vállalatokat, hogy ebbeli szándékukat kamaránknál sürgősen bejelenteni szíveskedjenek. A Nagyvárad Kereskedelmi és Iparkamara.

ANGOL DIVAT SZÖVETKÜLÖNLEGESSÉGEINK MEGÉRKEZTEK
OLCSÓ ÉS SZOLID KISZOLGÁLÁS!
HAYAS ÉS GRÜNFELD
POSZTÓ ÉS BÉLÉSÁRU KERESKEDŐK.
STR. JOSIF VULCÁN (NAGY SÁNDOR UTCA) 4

Egy komplett

szabó-berendezés
eladó.

Feld, Str. Fabricelor (Gyár-utca) 2.

Gummi köpeny óriási raktár miatt mélyen leszállított árakkal kapható HAAS LIPOT Linoleum gyári lerakatában, Ferd. király-ut

Férfi gummi köpeny	...	...	...	Lei 750 régi ár 900	Férfi gummi köpeny szövettel külsővel	...	...	Lei 1400 régi ár 1600
Férfi gummi köpeny	...	...	...	Lei 910 régi ár 1050	Férfi gummi köpeny szövettel külsővel	...	...	Lei 1750 régi ár 2100
Férfi és női gummi köpeny	...	...	...	Lei 1010 régi ár 1200	Férfi gummi köpeny egész fin. vékony szövettel	...	...	Lei 1755 régi ár 2000
Férfi coverco gummi köpeny	...	...	...	Lei 1500 régi ár 1700	Női gummi köpeny selyem fényű	...	...	Lei 1754 régi ár 2000

Iskola Alapítvány - Kolozsvári Központi Egyetemi Könyvtár © Fundația pentru Școală - BCU Cluj-Napoca.

MOZI

* **Kedden, csütörtökön, pénteken** délután 8—10-ig, délután 2—4-ig **maradék-vásárt** tart félárban a **Körösparti Áruház**.

* **Folyó hó 11-től folytatódik 10 napig** tartó **idényutáni olcsósági vásárt** tart a **Körösparti Áruház**, **rendkívül lezártított árakban**.

* **OLLA gummi a favorit.**

* **Székrekedés.** A budapesti egyetem belorvosi klinikájának jelentéséből kitűnik, hogy a **Ferencz József** keserűvíz biztosan és fájdalom nélkül hat, s ezért aranyeres bántalmaknál is ajánlható.

* **Granária áruaktár r.t. Beraktározott árukra lombard kölcsönt folyósít.**

Yes puder

a puderek királynője
Usak a zöld szórószalaggal
valódi!!

SZÍNHÁZ

HETI MŰSOR:

Csütörtök: **Gül baba**, Somogyi Emmy és Sik Rezső vendégfellépéssel, **rendes helyárakkal**.

Péntek: **Bajazzók és Parasztszület**, **Marcus Ritta és Traian N. Grozavescu**, a wieni Volksopera tenoristájának fellépéssel, **felemelt helyárakkal**.

Szombat d. u.: **Kis kadet**, Somogyi Emmy vendégfellépéssel, **mérsékelt helyárakkal**.

Szombat este: **Hazudik a muzikaszó**, Somogyi Emmy fellépéssel.

Vasárnap este: **Csárdáskirálynő**, Somogyi Emmy és Sik Rezső fellépéssel, **rendes helyárakkal**.

Hétfo: **Pillangó kisasszony**, opera, **Marcus Ritta és Grozavescu**, a wieni Volksopera tenoristájának fellépéssel, **felemelt helyárakkal**.

A hét összes előadásaira a jegyeket meg lehet váltani vasárnap reggeltől kezdve a színház pénztáránál.

— **Jósika Mici utolsó fölépte.** Jósika Mici ebben az idényben tegnap lépett fel utoljára nyári szabadságának megkezdése előtt. A Hattyu fő női szerepét játszotta, amelyet annak idején is sikerre vitt. A közönség meleg ovációval köszönt el a kitűnő művésznőtől, aki szabadságidejének egy részét tanulmányuton tölti s az olasz Rivierán tart hosszabb pihenőt.

— **Gül baba vendégekk.** Csütörtökön este is két vendége lesz a színháznak, még pedig Somogyi Emmy, a kolozsvári Magyar színház táncoszübrettje, aki a szép zenéjű Gül baba operettben legjobb szerepét, Gábor diákot játsza. A másik vendég a nagyváradi közönség régi kedvence, Sik Rezső, a budapesti Városi színház művésze, aki ez estén kezdi meg vendégjátékait és először is régi kedves szerepét, a Gül babát játsza. A nagyszerű operett többi vezető szerepeit Erényi Böske, T. Pogány Janka, Madas Stoll, Békési és Pattantyus játsszák. A zenekart Szatmári karnagy vezényli.

— **Bajazzók és Parasztszület.** Pénteken este Marcus Ritta asszony a Bajazzók Neddájában lesz vendége a színháznak, míg a Bajazzók a csodálatos hangfenomén Grozavescu N. Traian játsza. Az opera többi szerepe a régi kipróbált kezekben lesz. A Parasztszületben pedig Kelmai Ilona, T. Pogány Janka, Kovács Kató, Vajda, Kovács Dezső játsszák a vezető szerepeket. Mindkét operát Váradi karnagy vezényli.

— **Hazudik a muzikaszó** Somogyi Emmyvel. Szombaton este folytatja vendégjátékait Somogyi Emmy, a nagyszerű Hazudik a muzikaszó operett Jutka szerepében. A közkedvelt operett többi vezető szerepét Kovács Kató, Tolnai, Gróf Laci, Stoll és Békési játsszák. A zenekart Szatmári karnagy vezényli.

— **Csárdáskirálynő vendégekk.** Kálmán Imre legszebb operettjét, a Csárdáskirálynőt vasárnap estére tűzte műsorra a színház igazgatósága, a címszerepben Somogyi Emmyvel és Kerekes Ferkó szerepében Sik Rezsővel. A nagyszerű operett többi vezető szerepét T. Pogány Janka, Erényi Böske, Tolnai, Gróf és Galambos játsszák. A zenekart Szatmári karnagy vezényli.

— **Az Apolló-mozinak** rendkívül érdekes bemutatója lesz ma, csütörtökön. Szinre hozza a Halál babái című 1 előjáték 5 felvonásos filmszenzációt. Nicolaus Lenaunak ezen hatalmas műve egy költői látományból ered, melyet az író akkor élt át, amikor egy erdőben elmerengve bolyongott. Az erdei patak zúgása, az égbetörő sziklák magánossága és a természet szépségei elragadták képzeletét, amidőn ő maga sem tudta, hogy valóság-e ez vagy csak álom? Ekkor született meg ezen világsiker felé induló grandiozus film meseje. A csodás szépségű film főszerepét az egész continensen elismert filmművészek, Albert Bassermann és Bernhard Goetzke játsszák. Előadás kezdete 5, 7 és 9 órakor.

— **„Szakállas ember“** a Dorian Filmszínházban. Több éves pauza után ismét szkecszet láthatott Nagyvárad publikuma. A kacagtató bohózat bemutatóján hatalmas sikert aratott. A kitűnő beállítású filmjelenetek és a nagyszerű ének- és táncszámok egyaránt a közönség legnagyobb tetszését vívták ki. A rendkívüli ötletességgel megalkotott darab semmi körülmények között sem prolongálható és repizre sem jöhet vissza. Így ma utoljára látható a Dorian Filmszínház 6 és 9 órási előadásain. A szkecs előtt „A pápaszemes kigyó” című 2 felvonásos burleszk kerül színre a főszerepben Seffel és Cocclal.

— **Szenzációs kabaré-előadások az Atlantic-mozgóban.** A pesti kabarék legkiválóbb tagjai kezdik meg két napos vendégjátékukat Nagyváradon. A két estén vendégszereplő művészeket már nem kell külön bemutatni a közönségnek. Kökény Ilona, Mészáros Giza, Szücs Nelly, Harsányi Rezső, Sarkadi Aladár és Gondai József nevei már régen a beérkezettek között vannak és a művészetük a kabaré fénykorát is jelenti egyben. A művészek csütörtökön Roberto Bracco nagyhatású egyfelvonásosát, a „Csak egy csók” és Harmath Imre „Utolsó szerdájá” pénteken és Dugonics „Ötödik hétig”, Geiger nagyhatású egyfelvonásosa, „Az asszony” kerülnek színre. Minden este Kökény Ilona és Szücs Nelly magánszámokat adnak elő, azonkívül a budapesti közönség kedvelgetett komikusa, Sarkadi Aladár egy órán keresztül tart humoros előadásokat. A kabaré-estélyek az Atlantic nyári mozgóban valószínűleg zsufolt nézőtér előtt fognak végbe menni, amiért is ajánlatos a belépőjegyeket elővételben megszerezni. Helyárak: 10, 20, 30 és 40 lei.

Tőzedei jelentések

Zürich, július 18. Nyitás: Berlin 00.023 fél, Newyork 572, Páris 3345. Milanó 2425 fél, Prága 1712 fél, Budapest 0.06 fél, Bukarest —, Bécs 0.0080 háromnegyed.

Bukarest, július 18. Zárlat. Devizák: Páris 1130, London 898, Newyork 197, Róma 843, Zürich 34 egynegyed, Prága 595, Bécs 28 fél, Berlin 8 háromnegyed, Budapest 220.

Valuták: Márka 12—13, font 900—905, frank 1190—1200, svájci 35—35 fél, lira 870—880, dinár 220—230, dollár 203—205, osztrák 28—29, magyar 150—160, szokol 580—590.

Budapest, július 18. A Devizaközpont hivatalos árfolyamai: Amsterdam 3337—3457, London 38.890—40.090. Milanó 363—383, Páris 494—515, Bécs 1195—1295, Belgrád 90—94, Newyork 8466—8766, Varsó 254—266. A többi kurzusok változatlanok.

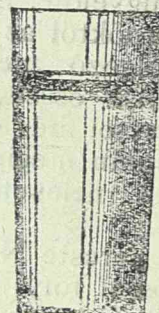
Zürich, július 18. Zárlat: Berlin 00.023, Amsterdam 225, London 752 fél, Páris 3345, Milanó 2455, Prága 1712 fél, Budapest 0.06, Belgrád 605, Bukarest 295. Varsó 00.045, Bécs 0.0083.

Budapest, július 18. A tőzsdén a

bankközi forgalomban a hangulat barátságos, irányzat szilárd. A kötések magas árfolyamon történtek. Kisterjedelmű az üzlet. Magánforgalomban előfordultak Kereskedelmi Bank 510—520000, Magyar Hitel 285—290000, Osztrák Hitel 103—106 ezer, Leszámitoló 60—62000, Földhitelbank 205—210000, Olasz bank 26000, Salgó 232—235000, Köszén 1035000, Urikányi 580—600000, Beocsini 520000, Nova 10000, Közüti 1000, Atlantica 41—43000, Zabolai 72—75000, Rima 86—88000, Schlick 74—75 ezer, Lang 120000, Izzó 325—335.000, Olaj 68000, Brassói 275—285.000.

NYILTER

Vendéglősök!

Ajánlunk **das választékban**, nagyban és kicsinyben, **legversenyképesebb** árban kristályfehér sörös, boros és vizes poharakat, boros stucnikat, likörös poharakat, demyohnokat, boros, vizes és likörös sergikeket, alpacca evőeszközöket, befőttes készleteket.

Komlós Testvérek

táblaüveg, üveg, porcellán és háztartási cikkek nagyáruháza

Oradea-Mara

St. Nicolae (Zöldtemplom) 13. szám.

Beköltözhető házak

Gerliczy-utcán, Nilgész-telepen, Szacsavay-utcán, stb. eladók.

Keresünk r50—250 hold földet megvételre, esetleg bérbe.

Eladók házaikat jelentsék be irodánkba, sürgősen közvetítjük.

Vizumoztatást vállalunk.

Eladó

Háló- és ebédlőberendezések, antik órák, szalon butorok, perzsa és smyrna-szőnyegek, függönyök, képek, „Zsolnay” és „Badar” vázák, villanylámpák, tükör, dísznövények, üveg és porcellán-szervizek, kottatartó állvány, férfi-ruhák és cipők, mázsa súlyokkal stb.

Keresünk férfi-szoba berendezést, antik (bieder-mayer) szalont, antik poharakat. Bizományba bármit elfogadunk.

„ARDEAL“

(Uri) Posta-utca 8. szám alatt.

Magas lelépésért

keresek központban

3—4 szobás, fürdőszobás

modern lakást

okt. — nov. havi beköltö-

zésre. — Címet a Hegedűs

Hirlapirodába kérek.

Jarouinek

esetleg benősnélnek életképes valalatt. — Rendelkezem 250.000 Leitől fokozatosan 500.000 Leig. Hegedűs Hirlapirodába kérek ajánlatot 35 éves aktív munkaerő jelégre.

*Arcod bőre hogyha
Nagyon zsíros
KAISER-BORAX
Jó hatása biztos.*

Regatul Romania executor judecătoresc Aleșd.

No. 99—1923. execuțional.

Publicațiune de licitație

Subsemnatul executor judiciar aduc la cunoștința publică în senzul legii articolul XL din 1881 § 102 respective XLI din 1908 § 19 cumcă lucrurile următoare s. a. mobile de casă care în urma decisiului Nr. 654—1923. din anul — al judecătoriei de ocol din Aleșd sau executat în Borod în favorul Joan Clitus repr. prin avocat dr. Coleman Sebestyen în contra urmaritului locuitor în Oradea-Mare pentru incassarea capitalului de 100.000 Lei, dobânzile cu 5% socotind din 10 Martie 1920 și care s'au prețuit în 7300 Lei, iar speșele până acum staverite de 18.998 Lei 20 bani.

Pentru efeptuirea acestei licitațiune, pe baza decisiului Nr. G. 654—1923. al judecătoriei de ocol din Aleșd se fixază termenul pe 24 Iulie anul 1923 la oarele 3 p. m. în Borod p. locuința lui Todor Fodor și toți cari au voie de a cumpăra sunt invitați prin acest edict cu observarea aceea, că lucrurile susamintite vor fi vândute în senzul legii XL din 1881 § 107 și 108 celer caridau mai mult, pe lângă solvirea în bani gata și în caz necesar și sub prețul de strigare.

Intrucât mobilele cari ajung la licitație ar fi fost executate și de alții și aștia și-ar fi câștigat dreptul de acoperire licitația prezentă este ordonată și în favorul acestora în senzul articolului LX din 1881 § 102.

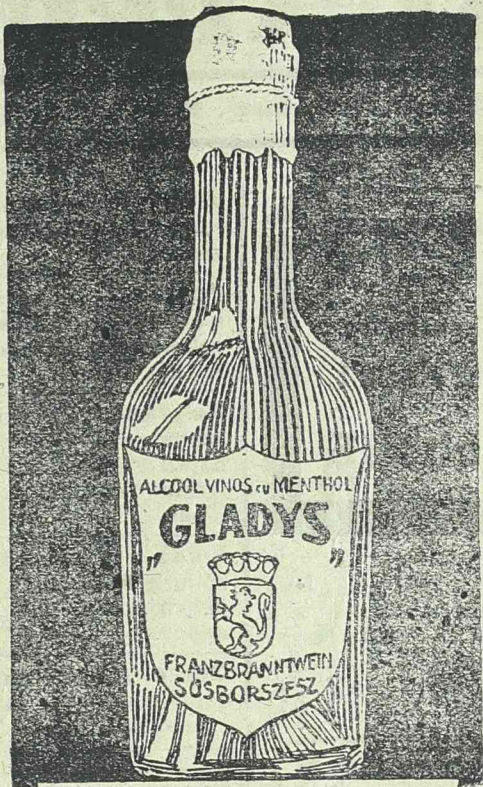
Dat în Aleșd, la 6 Iulie 1923.

Adolf Dubb
executor judecătoresc.

A temeră I. ōsi mintarășaron rēztvenni
szāndēkōzō kēmiāi, olāj, lakgyārak sīb. rēszēre

Kiállításí űvegőtārgyakat

prompt kēszít skicc és leírás szerint a
Temesvári Mőmālem űvegőszőtālya, Timisoara.

UTÓLÉRHETETLEN

de mégis kapható a

**GLADYS
SÖSBORSZESZ**

Gyártja: HERCZEG GÉZA
vegyszeti gyára Cluj.

**Csēplőgēp tulajdonosok
figyelmēbe!**

Vizes lājtok
Igen olcsō árban kaphalōk az
**Erdőkītermelő, Hordó- és
Fűrēgyār r.-t.-nāl, Ossi-tōr**

Ismēt kaphatō raktārrol:

**friss tordai
portlandcement**
vaggontētelekben is.

ROSENBERG IZSÓ R.-T.
Oradea-Mare. — Telefon 67.

Iparvállalatok, mezőgazdák, kereskedők

Fehér sózott **Szalonnát** 2—4 táblásig
I-a olvasztott őisznőzsirt, fűstölt és papri-
kás stráf szalonnát napi áron alul beszerezhetik

HERCZ IMRE cégnél
Str. Vlahuta (Szent János-utca) 82. szám.
Telefon 4-38. Alapított 1911. évben.

Tisztelettel értesitem megrendelőmet, hogy

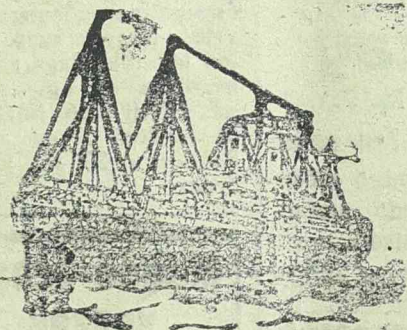
műhelyemet
Bem-u. 9. sz. alá
helyeztem át
Győri Gyula asztalon

Budapest

legelsőrendű, modern családī szállōja az

**ISTVÁN KIRÁLY
szálloda**

VI. Podmaniczky-utca 8,
modern berendezés, központi fűtés, meleg-
víz szolgáltatás, lift stb.

FABRE LINE
francia hajózási Társaság

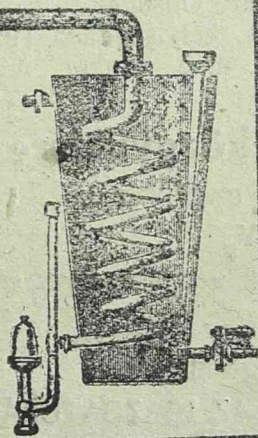
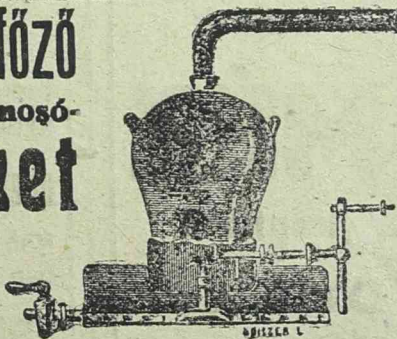
Constanza — Newyork
közvetlen hajójáratok minden hónapban.

Legközelebb indulnak: „Braga” . . augusztus 9-én.
„Canada” szept. 9-én. Minden hónap 8-án rendes hajójárat
Atszállás nélkül csak egy vízum, az amerikai, szükséges. Augusztus 1-től rendes hajójáratok
Constanza, Jaffa (Palesztina) Marseille között
Rendkívül kedvező feltételek. Felvilágosításokat nyújt prospektusokkal és hajójegygyel azonnal szolgál a
FABRE LINE S. A. R. Bucuresti, Pasag. Comedia.

**Pálinka főző
lekvár és mosó-
üstöket**

a legjobb
minőségbe
készít

Bornácsik József rézműves, Str. Gen.
Mosolu Măzey M. u. 7

Telefon 11-94.

Telefon 11-94.

Acéillemez üzleti

REDŐNYÖKET

és napellenzőket minden méretben gyártunk és
legolcsóbban szállítunk. Vidéki megrendelések
szállítását eszközöljük. — Áránálattal díjtá-
lanul szolgálunk. — Javításokat a leg-
pontosabban eszközölünk.

Halász Testvérek
redőnygyártás

épület- és műlakatosság
Str. Cuza Voda (Szacsavay-u.) 17. sz.

A „NAGYVÁRAD” APROHÍRDELTÉSE

Ez a sz. ára 1.50 lei, vasnapiakban kifizetve 3 lei. A legújabb apróhirdetés ára 10 sz. 13 lei.

MANOMETER

és mindenféle mérőműszereket készít, javításokat vállal:
Gáspár műszerész, Arad, Str. Horia 1.

Javítás véget beküldött műszereket rövid idő alatt visszaküldöm **Telefon 315**

Levelezés

As uszodában megcsodált kék csikos trikós hölgyt kérem, vegye meg a „Kék csikos trikó” című sláger-dalt a Hegedűs Hirlapiroda zeneműosztályában. 337

Férjhez mehet gyorsan, ha hársnyáit a chemnitz lerakatban vásárolja, gyári árakban. Szalárdi-utca 9. sz. emeleten, bejárat Alapi-utca. 140

Férjhezadnám, izr. fiatal, szép, igaz háziasszony leányomat kereskedő vagy jobb tisztviselőhöz. Hozománya 300.000 lei Komoly ajánlatot „Harmincdönt” Hegedűs Hirlapirodában. 348 H

Oktatás

Román tanító vállal román nyelv tanítást fordítást, esetleg ebédutáni órákban vállalatnál alkalmazást. Cím a kiadóban 303 H

Lakás ellenében angol órákat adok, Pável u. 5. 329

LAKÁS

Különbejárati butorozott szobát keresek közp. ntben. Cím: Hegedűs Hirlapirodában kérek „Jól fizető” jellegre 327

Különbejárati szobákat szép lakásokat forgalmazó üzleteket beköltözhető házakat auteréneket pénzkölcsönöket azonnal kifizetők. Pável utca 5. 342

23 üres szobából álló helyiséget irodának keresek Rákóczi-utón v. más hol a Központban. Azonnali átvételre magas bér ellenében. Cím a Hegedűs Hirlapirodában 346 H

Alkalmazás

Fű, szappaló és fahernemű készítő leányok állandó munkára jelentkezhetnek **Ni gessz-telap 100/62** hársnyá. Repülőhíd mellett. Naponta délután 5 óráig. 265

Özv. Petri Árpád né látszerészeti üzletében, Strada Regele Ferdinand 9. ajtóból megnyitottam

Ékszer- és órák üzletem, hol ismét bámulatos módon fogok árusítani. Óra és ékszer javítások rendkívül olcsón. — Törödk aranyért, ezüstért, brilliánsért mindenkinél többet fizetek.

Herbst Fülöp ékszerész és órák.

Man sucht ein deutsches Mädchen zu einem Kinde auch Zimmerreinigung wird verlangt. Adresse in Hegedűs Hirlapiroda 324 H

Ügyes gépiró kisasszony azonnal felvétetik. Cím Hegedűs Hirlapirodában 347 H

Egy jó házból való keresztfő, aki négy polgárit végzett, tanulónak felvétetik Hejnál és Róza vászon és női divatüzletében Nagy Sándor-utca 1. 335

Szobaleányt uri helyről éves bérnyitvánnyal 1500, takarítónál 1200 leu fizetéssel és lakással fogad Park-szálló. 338 H

Gépező, tanult géplakatos az összes vezérművű gépekről vizsgázott, motoroktól hosszabb gyekorlattal, jó bizonyítványokkal állást keres akár azonnali belépésre is. Cím a kiadóban. 339 H

Keresek németül tudó izr. nevelőnőt 4-6 éves gyermekeim mellé. Rosenberg Pável utca 18. sz. 340 H

Mindenek jó fizetéssel azonnal felvétetik. Szanizáló u. 25. Ny

Fűszerkereskedő segédet felvesz azonnali belépésre Skhwartz Farkas és fia Szent János u. 345

Villamos szerelő és tanuló felvétetik állandó munkára. Stern, Szent János-utca 20. 344

Eladók:

Dorogos-oldalon 9 kat. hold, 3 szobás lakás 220 ezer leiert. Hering oldalon egy és fél kat. szőlő, felszerelt borház 85 ezer lei, két kat. hold, 2 szobás cserepes ház 120.000. Érmelléken üzlet, ház, 40 év óta fennáll, elfoglalható 4 szobás lakás, trafikó, ital 600 ezer lei. Száldobogly határában 9 kat. hold szántó, veteményes, gyümölcsös, forráskút 200 ezer lei. Jobb helyen modern 2 parkettes szoba, fürdő, mellékhelyiség. Van több 1 szobás és 2 szobás lakás. Várady Zsigmond-utca magánház, elfoglalható lakással 180 ezer lei. Magyar-utca új ház 210 ezer lei. Körös-utca 200 ezer leiert. Van még 450 ház bejelentve 75 ezer leiertől 2 millióig, fél hold szőlőtől 35 holdig. Vannak üzletek, lakások stb. Ha lakást, házat, szőlőt, butorozott lakást eladni, kiadni, cserélni akarja, forduljon bizalommal hozzám diszkrétan, azonnal elintézem.

Welsz Gizi közvetítő irodája Nyomda-u. 4.

Értekezésgizett fiatallembert állást keres, ahol a szombatot megtarthatta. Cím Grünfeld József Timisoara, Eötvös-utca 16. 334

Adás-vétel

Eladó Kolozsvári-utca elfoglalható üzletház 3 parkettes szobás lakással, Kálvária-utca 3 ház hely nagyon olcsón. Weiss Gizi Nyomda-u. 382

MAGÁNHAZ szép kerttel, Olaszi városrészben 2 szoba, konyha, előszoba elfoglalható lakással eladó. — Ügynekők nem díjaztatnak. Cím a kiadóban. 290

Vidéki vásártól figyelmebe alkalmi beszerzési forrás kézimunkák és fémtermékek Weinbergné, Zárda-utca 1. sz. (Szacsavay-u. sarok) 794

Belényes legforgalmasabb utcáján jömenetű üzlethez pénzes tőrelt keresek, esetleg el is adnám. Cím a kiadóban, 333

Órák

szakszerű javítását a legkomplikáltabb kifogástalanul

Tiszay

végzi Teleky-utca 9 alatt. Jutányos árak. Precíz munka. Saját találmányu, 5 évben egyszer huzandó asztali díszóra eladó.

Butorjavításokat

és tisztításokat szakszerűen vállalom, régi butorokat veszek, javítok és eladok.

Beck Béla

asztalos Nagypiac-tér 18. szám

Eladó Fecske-utca 3-ik számú ház. Étekezni Erzsébet u. 6. 315

Fogarasi jegyző tanfolyamon használatos könyvek eladók. — Gyarmati, Kórház-utca 41. 286

Patysander teljes férfi szoba gobelin huzattal tiz darab eladó. Tüdőszanatórium fő út, Citere villában. 318

Eladó magános ház b. költözhető lakással, nagy jövedűl utcán. Cím a kiadóban. 300

Gerliczy-utca 2 emeletes sarokház nagy lakással egy millióért, eladó. Értekezni emeleten. 171

Nagy szabásas asztal és munkás asztal eladó. — Missir cég. 350 H

Egy iredai üveg eladó. Missir cég. 349 H

Keresek kisebb házat, nem beköltözhető, közel a központhoz 80-100.000 lelig. — Cím a kiadóba kérek. 351

Eladó egy két fogatú új féblás kocsi. Szaroveszky-utca 9 szám Dembi János kovács mesternél 343

Eladók gobelin, kelim, riselős bőrre festett és batikolt montrozatlan divány párnák, kisebb és nagyobb kötött terítők és motívok, file csipkék és motívok, arany terítők, Matyo himzésű sálak és falvédők, egy barna kötött kézimunka kép. Rákóczi u. 30 jobbra. 282 H

Egy jókarban levő Remington írógép eladó. — Küeller, Szacsavay-u. 89. 304

Eladó argamen szőnyegek 2 és 3 méter. Perzsa és szmirna szőnyegek, átvétők. Nagyon szép szalon takarók Bagaria barna 43 as és egy fekete 42-ös férfi cipő. Női lakk és antilop 37-es cipők. Rákóczi ut 30. sz. jobbra Szász. 229 H

Magas árban veszek

brillians. arany, ezüst ékszereket és dísz-tárgyakat, töredék aranyat, ezüstöt, arany szájpaelást, arany és más hamis fogakat

Freund Benjámín

ékszerész, Nagyvárad, Calea Regele Ferdinand (Rákóczi ut) 11 szám, Széchenyi szálló épület Ékszer alkalmi áron kapható

Meghívó

A Tenkei Takaré- és Önségélyző-egylet mint szövetség hivatalos helyiségében 1923. év augusztus hó 5 én d. u. 3 órakor megtartandó

30. évi rendes közgyűlésre

az érdekelt intézeti tagok meghívotnak.

TÁRGY:

1. Az évi mérleg és veszteség-nyereség-számla előterjesztése.
2. Egy igazgatósági tag választása.
3. Felügyelő-bizottság választása.

AZ IGAZGATÓSÁG.

Házak eladók. Házak adással megblázásokat vállalkunk. — Kölesőnőket megszerzünk. Megapénzünk. jutalékkal kihelyezeket Adásvételi Rig. Parcul Traian 12. — Értesítés délután. 6

Eladó egy nagyon szép kézimunka fehér abrosz, fehér jumper köt ruhák, kötött gyermekruha, abroszok szálvátakkal, ágyluházok, virrások, egy epene kosztüm. Rákóczi ut 30 jobbra. Szász. — 230 H

Gyermekkocsi, teljesen jó állapotban lévő, eladó. Hattyu u. 3. 274

Íróasztalok, politurós fekete és világos tölgyfa, eladók, Dandó, Teleki-utca 49. sz. 308 H

Fehér és rózsaszínű leanderek és fukszák, mályvák eladók. Akadémia-utca 8. 285

Eladó fehér gyermekkosci egészen új, fehér elszoba fal, Bossché és egy Fáy aki, fehér és fekete kócsag, egy eredeti indiai ezüst sál, egy utazó bőrönd, p'edek és perzsa függönyök, egy bronz óra. Rákóczi-ut 80 sz. jobbra Szász. 231 H

VESZÜNK! szőnyegeket, butorokat,

teljes lak- és iroda-berendezéseket, Wertheim kaszát, zongorát, csillárokat, porcellánokat, régiségeket stb. Meghívásra házhoz megyünk : 1057

Frenkel és Fia Mezey Mihály-utca 10.

Ismét magas árban veszek arany ezüst és brilliáns tárgyakat

KLEIN ékszerárház Avram Iancu (Kossuth-u.) 4

Asztalos m. helyemet meg nagyobbítva áthelyeztem. Kitűnő munka Szolid árak

Tiszay

asztalos Kapucinus-u. 7

Valódi MÉZ kapható **Dzierzon** Méhészetnél Teleky-u. 32. sz.

Különfélék

Miért hordja azt a kék csikos trikót? Ezzel az új sláger-dal kottájával találkoznak az uszoda előtt. Kottáját megyeheti a Hegedűs Hirlapiroda zeneműosztályában. 336

Aló és felsőruha varrást, javítást olcsón vállal Horváth Sándorné Huszár-u. 1. szám. 212

Serény igényű jobb leány teljes ellátást kaphat kis családnál, esetleg fiatal ember kosztot. Cím a kiadóban. 238

3 pár női harisnyát 2 párt, 2 pár zoknitól 1 párt varr Gondáné, Dancs Janich-utca 2.

Utlevalekhoz, bérletekhez legutányasabban készült fényképeket Zentenyi Géza, Szaniszló-utca 25. szám.

Urliháznál elsőrendű házi koszt kapható kihordásra is, Szacsavay-u. 36, ajtó 3. 309 H

Eladó

valódi perzsa és szmirna szőnyegek, antik óra, vitria 2 drb. hencser, aló óra, antik könyvszekrény, 1 drb. fészagy, Törölt aranyat, ezüstöt, gyémántot, brilliánsot, platinát, hamis fogakat magas árban veszek

Welsz Lipót órák és régiség-kereskedő. Str. Avram Iancu (Kossuth utca 18 szám).

Perzsa szőnyegek

gyári szőnyegek minden nagyságban, hencsertakarók, függönyök hálósztobák nagy választékban. Wertheim-kaszák minden nagyságban, leszállított árak mellett.

Beck és Benjámín Strada Cogalniceanu (Várady Zs.-u.) 11. sz. TELEFON 17-03. SZ.

Rem'em

tudja már, hogy leggyorsabban intézi el utlevélét és vízumát

Kolozsvárt, Brassóban és Bukarestben

DEUTSCH és FIA futáriórdája Pannonia kávéház